

Regels, aandachtspunten en tips rond aanmelding leerling

Zeker als een school populair is, willen ouders hun kind zo vroeg mogelijk aanmelden om zeker te zijn van een plek. Een mailtje met de simpele boodschap 'ik wil mijn kind aanmelden' volstaat in principe. Een overzicht van de regels die gelden en hoe je als school kunt borgen dat je alle benodigde informatie ontvangt om een besluit over de toelating te kunnen nemen.

Tekst

Arzu Yandere,

VBS-partner en advocaat
bij Dworkin Law

Meer info, mail naar
helpdesk@vbs.nl

In Nederland kan een kind pas vanaf vier jaar worden ingeschreven op een school, wat tevens de toelating omvat. Ouders mogen hun kind vanaf de leeftijd van drie jaar wel al aanmelden op een school om zeker te zijn van een plek. Aanmelden is dus niet hetzelfde als inschrijven. Een ouder meldt het kind aan, de school schrijft het kind al dan niet in nadat hieromtrent een officieel besluit is genomen door het schoolbestuur. Toelating is geregeld in artikel 40 Wet primair onderwijs.

Op grond van de wet moet de aanmelding schriftelijk worden gedaan, zo mogelijk ten minste tien weken voordat de ouders willen dat het kind in de klas start. Bij de aanmelding dienen ouders ook aan te geven of het kind bij een of meerdere andere scholen is aangemeld en zo ja, welke. Een mailtje of briefje met de enkele mededeling 'Ik wil mijn kind graag op uw school aanmelden' volstaat in principe al en leidt ertoe dat het schoolbestuur de aanmelding in behandeling moet nemen en een besluit moet nemen over de toelating.

Aanmeldformulier

Om een weloverwogen besluit te kunnen nemen, wil je als school bij de inschrijving zoveel mogelijk informatie over het kind ontvangen. Veel scholen hanteren daarom een aanmeldformulier met vragen die ertoe dienen deze informatie op te halen. Hoe concreter deze vragen, hoe beter. Vanaf de datum dat de aanmelding is ontvangen, gaat een termijn van zes weken lopen waarbinnen het besluit over

de toelating moet zijn genomen. Deze termijn mag met maximaal vier weken worden verlengd indien de beslissing niet binnen de termijn van zes weken genomen kan worden. Deze verlenging hoor je te communiceren met de ouders.

Geen voorrang met vooraanmelding

Dat een ouder een kind pas kan aanmelden vanaf dat het drie jaar is, impliceert dat de school geen besluit kan nemen over de toelating vóórdat het kind de leeftijd van drie jaar heeft bereikt. Zonder een aanmelding kan immers geen besluit worden genomen. Meldt een ouder het kind aan voordat deze de leeftijd van drie jaar heeft bereikt, dan kun je dit als een vooraanmelding kwalificeren. In juridische zin kunnen ouders hier geen rechten aan ontleen en zou een vooraanmelding niet mogen leiden tot voorrang bij de plaatsing op de school noch mag het invloed hebben op de besluitvorming. Juridisch heeft een vooraanmelding immers geen betekenis. Als school mag je een vooraanmelding als blijk van belangstelling van ouders zien, welke informatie je kunt gebruiken bij het opstellen van voorlopige prognoses van het te verwachten aantal leerlingaantallen. Het is overigens wel mogelijk om contact op te nemen met de ouders die een vooraanmelding hebben gedaan en waarvan het kind de leeftijd van drie op korte termijn bereikt, om te verzoeken een aanmelding te doen binnen een bepaalde termijn nadat het kind drie jaar is geworden.

Toelatingsbeleid en voorrang

Scholen kunnen in het toelatingsbeleid voorrangregels opnemen, denk bijvoorbeeld aan voorrang aan kinderen die al een broertje of zusje op school hebben of voorrang aan kinderen die in de wijk wonen. Er zal behoefte ontstaan om dergelijk beleid te ontwikkelen als het aantal aanmeldingen structureel meer is dan het aantal beschikbare plaatsen. Als er voorrangregels gelden, moet goed nagedacht worden over de wijze waarop aanmeldingen worden beoordeeld. Verder is het belangrijk dat het toelatingsbeleid transparant is en niet leidt tot ongelijkheid. Van ongelijkheid kan bijvoorbeeld sprake zijn als er wordt gestreefd naar evenveel jongens als meisjes in de klas, waardoor kinderen niet worden toegelaten vanwege het geslacht. Tips om jouw aanmeld- en toelatingsbeleid te toetsen, vind je in het kader hiernaast.

Zodra het kind is aangemeld, gaat de zorgplicht van de school in. Deze houdt in dat je als school een leerling plaatst en - als is vastgesteld dat dat niet kan - je een andere passende school voor de leerling moet zoeken. Voor meer informatie over de invulling van de zorgplicht ga naar pagina zes en zeven van De VBS van januari 2023, waar je het Helpdeskartikel 'Invulling zorgplicht, weet waar je grenzen liggen' leest. 🌊

Tips om jouw aanmeld- en toelatingsbeleid te toetsen

Voor ouders en leerlingen moet het helder zijn wat de formele procedure is rondom aanmelden en toelaten, alsook welke rechten en plichten daarmee gemeoid zijn. In maart 2022 beaamde minister Wiersma dat de meeste scholen op een goede en integere manier omgaan met het toelaten van leerlingen. Desalniettemin was er ruimte voor verbeteringen. Enkele tips op een rij:

TIP 1

Wordt het toelatingsbeleid van de scholen in jouw gemeente besproken in het overleg over de Lokale Educatieve Agenda (LEA)?

In de wet is opgenomen dat gemeenten, schoolbesturen en kinderopvang jaarlijks het gesprek voeren over onder andere toelatingsprocedures. Door in het LEA-overleg afspraken te maken, kunnen scholen hun beleid omtrent bijvoorbeeld aanmelding(periodes), voorrangregels, ouderbijdrage, weigering of spreiding van leerlingen op elkaar afstemmen.

TIP 2

Staat het toelatingsbeleid op schrift en is dit vindbaar voor ouders en leerlingen?

Door de regels van de school rond toelating op schrift te zetten en in de schoolgids en/of website te plaatsen, draag je bij aan de transparantie van het toelatingsbeleid voor ouders en leerlingen. Denk aan:

- Informatie over de maximale toelatingscapaciteit;
- De procedure om te worden toegelaten;
- Eventuele voorrangregels bij overaanmelding (eventueel in samenwerking met andere schoolbesturen of de gemeente);
- Samenwerking met voorschoolse opvang;
- Informatie over de zorgplicht;
- De mogelijkheden voor kinderen met een extra ondersteuningsbehoefte;
- De procedure voor de overgang van po naar vo;
- De hoogte en het vrijwillige karakter van de ouderbijdrage.

TIP 3

Hoe verloopt de aanmeldprocedure en is het aanmeldformulier vindbaar op de schoolwebsite en/of schoolgids?

Een aanmelding dient altijd schriftelijk te zijn. Daarom mag van een school verwacht worden dat zij een schriftelijke aanmeldmogelijkheid biedt. Daarbij kan er een intake gesprek met ouders zijn, waarbij de school ook vraagt naar de ondersteuningsbehoefte van een kind. Ouders hebben echter altijd het recht om hun kind aan te melden op een school. De school kan ouders verzoeken om informatie omtrent de ondersteuningsbehoefte van een kind, bijvoorbeeld informatie van de voorschool.